

— Στὴν Παράδεισο δὲ χωρεῖ, εἶπε ὁ Χριστὸς μὲ αὐστηρότητα. Ἐγὼ σένα μονάχα προσκάλεσα.

— Καὶ ἔγω ἀρέντη μου Χριστέ, εἶπε ὁ χαρτοπαίχτης, τὴν ἀρεντιά σου μονάχα προσκάλεσα στὸ σπίτι μου, καὶ μούφερες ἄλλους δώδεκα.

Ἄνθρωπος ἔσυλλογίστηκε λίγο, εἶδε πῶς ὁ χαρτοπαίχτης εἶχε δίκιο, χαμογέλασε καὶ εἶπε :

— Ἐλα, περάστε κ' οἱ δύο μέσα.

ΑΝΕΜΟΣ

ΔΙΠΛΟ ΟΝΕΙΡΟ

Ποίημα χωρὶς στίχους.

Τὸ πρῶτο βαθύ ὄνειρο τῆς ψυχῆς μου ἐστὶ τῶχεις κλέψει . . .

Στίχους δὲν ἔγραφα. Στίχους δὲ γράφω. Μὰ ὅ,τι βάζουν στοὺς στίχους, καρδιὰ καὶ λαχτάρα, πόνο καὶ τρόμο, ἀγάπη καὶ πόθο, θὰ τὰ βάλω σ' αὐτὰ ποῦ θὰ γράψω.

Στίχοι δὲ θᾶνε, μὰ ποίησιν θᾶνε—γιατὶ θὰ εἶνε ζωή!

Καὶ τί χρειάζονται τὰ λόγια;

Ἦρες ἀλάκηρες μπροστά σου γονατισμένη ἡ ψυχὴ μου, μὲ τὴν ἄφωνα τῶν ματιῶν γλῶσσα, θὰ σοῦ ληρτὸν πόνο τῆς τῶ μυστικό, κ' ἓνα ποίημα θὰ γράφεται, θὰ γράφεται χωρὶς ἀπ' τὰ χεῖλια μου νὰ πέφτη λέξη καμμιὰ . . .

Τὸ πρῶτο βαθύ ὄνειρο τῆς ψυχῆς μου ἐστὶ τῶχεις κλέψει . . .

Τὸ πρῶτο ἀφτερούγιαστο ὄνειρο τῆς ψυχῆς σου ἐγὼ τῶχω κλέψει . . .

Μ' ἔβλεπαν ὅλα τ' ἀστέρια. Μ' ἄκουγε ἀπ' ἀντικου τ' ἀπόνοι ποῦ ἔφυγε τὸ λυπημένο του σκοπό. Τ' ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν μελωδικὰ συνώδευαν τὸ μαγικό τραγοῦδι ποῦ ἄσφακα ἔβαιον' ἐμπρός μου.

Στῆς ματιᾶς μας τὴ λάμψη πρωτοῖδῶθηκαν οἱ ψυχῆς μας· στῆς ματιᾶς μας τὴ λάμψη πρωτοτρομοῦλιασαν οἱ χαρῆς μας.

Δὲ σοῦ εἶπα ποτὲ πῶς ἐσένα μονάχ' ἀγαπῶ· στὶς ἀτέλειωτες ὀμιλίες μας ποτὲ δὲ μοῦ εἶπες ἓνα λόγο ἀγάπης. Σωπαίνουν τὰ χεῖλια· μόνο τὰ μάτια μιλοῦνε.—Καὶ χτυποῦν οἱ καρδιές.

Τὸ πρῶτο ἀφτερούγιαστο ὄνειρο τῆς ψυχῆς σου ἐγὼ τῶχω κλέψει . . .

Τὸ πρῶτο βαθύ ὄνειρο τῆς ψυχῆς μου ἐστὶ τῶχεις κλέψει . . .

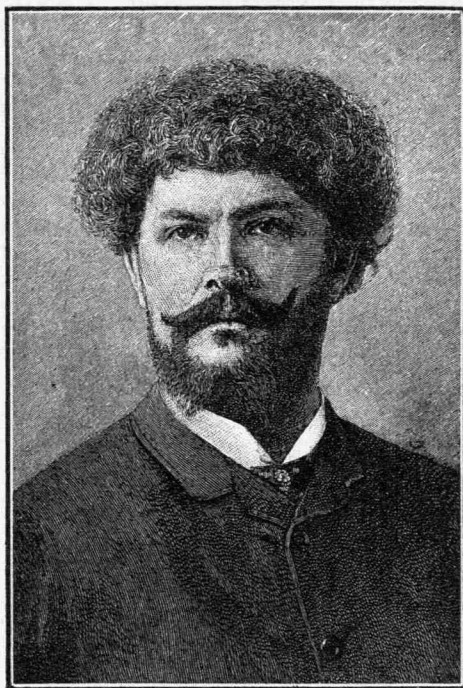
Ἡ λευκὴ φεγγοβολιὰ τῆς ἀγάπης ὄλωνε μὲ φωτίζει. Ἐαστεριάζει ἡ ψυχὴ μου. Κι' αὐτὸ τὸ μυαλό μου ἀκόμην δυναμώνει.

Μὰ καὶ σ' ὄλο αὐτὸ τὸ φῶς μέσα δὲ βροῖσχω λόγια, ποῦ νὰ πρέπουν σὲ τέτοια ἀγάπη.

Φοβᾶμαι, φοβᾶμαι . . . Ἄν θελήσω νὰ εἰπῶ μὲ τὰ χεῖλια τί νοιώθει ἡ καρδιὰ, τὴν καρδιὰ θὰ προδώσουν τὰ χεῖλια.

Τὸ πρῶτο ἀφτερούγιαστο ὄνειρο τῆς ψυχῆς σου ἐγὼ τῶχω κλέψει . . .

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΕΝΤΗΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΙΣΠΑΙΝ

Ἄνθρωπος Ἰωάννης Ῥισπαίν εἶνε συγγραφεὺς καὶ ποιητῆς διάσημος ἐκ τῶν μᾶλλον ἀκουομένων ἐν τῇ συγχρόνῳ Γαλλίᾳ. Ἄνθρωπος τοῦ βίος ὑπῆρξε τρικυμιάδης καὶ πλήρης περιπετειῶν καὶ ἀντιθέσεων. Ἐχρημάτισε ναυτόπαις καὶ ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ecole normale· ἀλλὰ τὸ ὕψος του ὡς συγγραφεὺς, τοῦλάχιστον εἰς τὰ μᾶλλον ἀντηχῆσαντα παρὰ τῷ κοινῷ ἔργῳ του, δὲν προσέλαβε κανὲν ἐκ τῶν χαρισμάτων ἅτινα διακρίνουσι τοὺς ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ διαμορφουμένους λογογράφους. Ἐγραψε στίχους θαυμασίας αἰσθηματικούς καὶ στίχους ἀνηθικούς, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ ὑπέστη φυλάκισιν τῇ ἀποφάσει τῆς Δικαιοσύνης. Σὺζυγος καὶ πατὴρ τέκνων, ἐπροξένησε κοινὸν σκάνδαλον διὰ τὰς λίαν ἐκκεντρικῶς ἐκδηλουμένας σχέσεις του μετὰ τῆς Σάρας Βερνάρ, μετ' ἧς καὶ ἀνῆλθε τὴν σκηνὴν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ δράματός του «Νανά Σαίβ».

Ἐμφρανισθεὶς εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον καθ' ἣν ἐποχὴν ἤκμαζεν ἡ μεγάλη ποιητικὴ σχολὴ τοῦ Παρουασσοῦ, παρέμεινε αὐτός, μετὰ τῶν φίλων του Ῥαούλ Πονσέν, τοῦ εὐθύμου ἡμερογράφου, ὅστις πίνει καὶ ψάλλει τὸν οἶνον, ὡς οὐδεὶς, καὶ τοῦ Μαυρικίου Βουσσώρ, τοῦ αἰθέρου καὶ πλατωνίζοντος ποιητοῦ, οὐ μόνον ξένος πρὸς τὴν γύρω του κίνησιν, ἀλλὰ καὶ ἀντέδρασε κατ' αὐτῆς διὰ τῶν ἔργων του. Πρῶτη ποιητικὴ του συλλογὴ εἶνε «Ἄνθρωποι», τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ὁ θαυμασιὸς τόμος τοῦ «Τραγοῦδιου τῶν ζητιάνων», κατὰ τινὰς τὸ ἀριστούργημά του. Βραδύτερον ἐπεφάνησαν αὐτοῦ αἱ «Βλασφημίαι», μέγα βιβλίον ἀντιθηρησκευτικῶν ποιημάτων, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ποιητῆς πλήρης ὀργῆς καὶ ἀθείας ἐπεχείρησε νὰ καταρρίψῃ τὰ ὁμοιώματα καὶ νὰ κρημνίσῃ τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν παντὸς θρη-

σκέυματος. Οὐδενὸς ἄλλου βιβλίου τὴν ἀπήχησιν ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ ἐνθυμούμεθα τόσον σφραδρᾶν καὶ τόσον παρατεταμένην ὡς τῶν «Βλασφημιῶν». Ἐστιγματίσθη μὲν γενικῶς ἡ ἀσέβεια τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐθανυμάσθη ἡ ἀριστοτεχνικὴ αὐτοῦ δεινότης εἰς τὸ παρατάσσειν στίχους ἀφόγους καὶ λαμπρούς, ὑπὸ ρητορικὴν μᾶλλον ἢ ὑπὸ καθαρῶς ποιητικὴν ἔποψιν. Μετ' αὐτὰς ἔγραψε καὶ ἔδημοσίευσεν τὴν «Θάλασσαν», μεγαλεπήβολου συλλήψεως ὕμνον πρὸς τὸ ἄπειρον στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐφιλοδόξησεν ἐν ταύτῳ νὰ ψάλλῃ μὲ λαϊκὴν ἀφέλειαν καὶ μὲ ἐπιστήμην Λουκρητίου.

Πλὴν τῶν ποιημάτων του ὁ Ῥισπαῖν ἔγραψε μυθιστορήματα ἐκτεταμένα, διηγήματα, δράματα, κωμωδίας, ἔμμετρα καὶ πεζά. Ἡ κωμωδία του «Ὁ κύριος Σκαπίνος», παρεστάθη ἀπὸ σκηνῆς τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου, ὡς καὶ τὸ δράμα του «Διὰ τῆς Ῥομφαίας», εἰς τὸ ὁποῖον ἐσχάτως ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἀπένευμε καὶ τετρακισηλιόδραχμον βραβεῖον.

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ Ῥισπαῖν ἐλάχιστα ὁμοιάζει πρὸς τοὺς καλουμένους Normaliens κατὰ τὸ ὕφος τοῦ λόγου. Ἡ παρατήρησις δὲν εἶνε ἀκριβής, καθόσον ὁ Ῥισπαῖν φημιζέται πολὺ ὀλιγώτερον ὡς μορφώσας ἴδιον ὕφος ἢ ὡς προσικειωθείς διὰ σπανίας δυνάμεως πάσας τὰς τεχντροπίας τῶν μεγάλων φιλολογικῶν σχολῶν καὶ τὸ ὕφος πολλῶν μεγαλωμένων συγγραφέων. Ἐπεδείχθη διαδοχικῶς εἰς τὰ ἔργα του κλασικὸς, ῥομαντικὸς, πραγματιστής, ὑλιστής, αἰσθηματίας. Οἱ δὲ στίχοι του οὐχὶ σπανίως εἶνε ὡς δεξιὰ ἀπήχησις καὶ διακόσμησις περιλαλήτων στίχων τοῦ Οὐγκώ, τοῦ Μυσσέ καὶ τῶν ἄλλων. Καὶ οἱ ἀμφισβητοῦντες αὐτῷ τὴν ποιητικὴν πρωτοτυπίαν, οὐχ ἤττον τὸν ἀναγνωρίζουν ὡς μέγαν καὶ ἀπαράμιλλον λογοτέχνην.

ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

Πεθάναν νιαὶς πεντάμορφαις, πεθάναν νιοὶ λεβέντες, πεθάναν γέροντες καλοὶ καὶ γρηαὶ ψυχοπονιάραις . . .

Τοὺς λησμονῆσαν οἱ ὀικοί, δὲν τοὺς θυμοῦνται οἱ ξένοι, μὰ κάπου κάπου βρίσκειται καὶ σπλαγχνικὸς διαβάτης νὰ χύσῃ δάκρυ καὶ γι' αὐτούς, νὰ πῇ τὸ «θιὸς σ' ἄωρος^{τους}», ἂν τύχη καὶ στὸ διαβα του τὸ μνημᾶ τους πατήσῃ . . .

Τοὺς δόλιους τοὺς ἀρματωλοὺς ποῦ κείτονται στοὺς κάμπους δὲν τοὺς ἐθάψαν μὲ παπᾶ σὰ χριστιανοὶ νὰ λειώσουν αὐτῶν τὰ ἔρημα κορμιὰ ἄθαφτα σκορπιστήκαν τὰ φάγαν ὄρνια ἀγρόταστα καὶ σκύλοι οὐρλιασμένοι! Μόνο νεράκι τῆς βροχῆς ἔφερε λίγο γῶμα καὶ τοὺς ἐμισοσκέπασε τᾶσπρα τὰ κόκκαλά τους! . . .

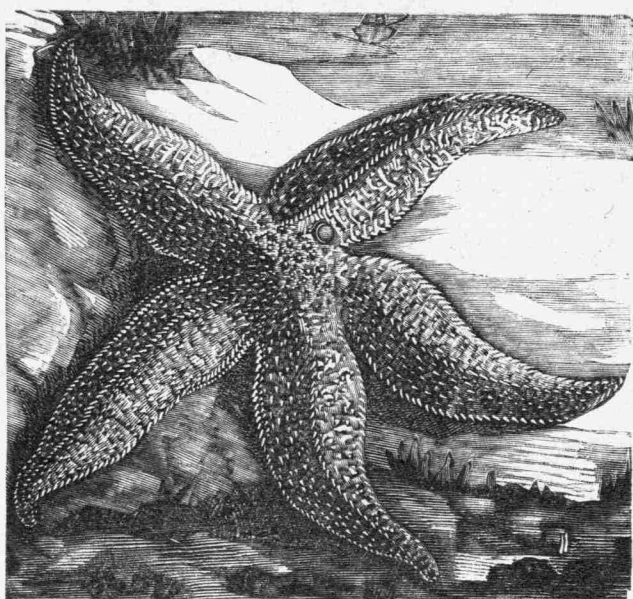
Πατέ τους δὲ βαρυγκομοῦν σὺν ἄξια παλληκάρια.

Μὰ ὅταν τὸ φθινόπωρο ζωτάρης ζευγαρόνῃ, τὰ σκορπισμένα ἀποσκορπᾶ, τὰνάθαλα ξεβγάξει, κί ἀναταράξει μ' ἀπονία τὰ καρδιοκόκκαλά τους.

Τότες τὰ λείψανα βογκοῦν καὶ διπλοκαταριοῦνται! . . .

. . . Γιὰ τοῦτο τὸ φθινόπωρο, ὅταν τῆ γῆς ὀργῶνουν, κακὰ καὶ ἄγρια ὄνειρα τὸν ὕπνο μας ταραζοῦν.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΑΣΤΕΡΙΑΣ

Ἄστερίας εἶνε ὁ θαλάσσιος ἀστήρ, ὁ σταυρὸς κοινῶς καλούμενος, ὁ ἐν ἀπάσαις ταῖς θαλάσσαις σχεδὸν ἀπαντῶν. Συνήθως μετὰ τρικυμίαν τὰ κύματα ῥίπτουσι τὰ ζῶα ταῦτα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Ἐὰν λάβητε τὸ ζῶον τοῦτο ἐκ τῆς ἄμμου καὶ τὸ θέσητε ἐν θαλασσίῳ ὕδατι, ἀναζωογονεῖται, κινεῖται, ζῆ, χρωματίζεται, λάμπει. Οὕτως ἐν τῇ θαλάσῃ λάμπει, ῥιφθὲν δ' ἐκτὸς αὐτῆς ἀποβάλλει τὴν λάμψιν του, ἀποθνήσκει.

Τὸ ἀστεροειδὲς του σχῆμα εἶναι ὠραιότατον, ἡ δὲ κατασκευὴ τοῦ σώματός του θαυμασιωτάτη. Φαντάσθητε ζῶντα δίσκον ἔχοντα λαίμαργον στόμα. Ἐκ τοῦ παραδόξου τούτου δίσκου ἀκτινοβολοῦσι πέντε βραχίονες πλήρεις νεύρων καὶ μυῶν, καλυπτόμενοι ὑπὸ δέρματος εὐκάμπτου καὶ εὐθραύστου συγχρόνως. Εἰς τὸ ἄκρον ἐκάστου βραχίονος ὑπάρχει εἰς ὄφθαλμός· ὁ Ἄστερίας βλέπει τὰ πάντα καὶ πανταχόσε. Κατὰ μῆκος τῶν πέντε τριγωνικῶν βραχίωνων, οἵτινες μηκύνονται, κάμπτονται, ἐκτείνονται, ταλαντεύονται, συλλαμβάνουσι, συσφίγγουσιν, εὐρίσκονται τριακόσια τέσσαρες ὀπαί.

Ἐκ τῶν ὀπῶν τούτων ἐξέρχονται κατὰ βούλησιν τριακόσιοι τέσσαρες μικροὶ εὐκίνητοι καὶ σαρκώδεις σωληνες κείμενοι εἰς δύο σειρὰς ἐπ' ἐκάστου βραχίονος.

Οἱ σωληνες οὗτοι πλήρεις εὐκινήσιος καὶ ζωῆς, εἶνε συγχρόνως πόδες καὶ πνεύμονες τοῦ ἀστερίου. Δι' αὐτῶν ἀναπνέει, δι' αὐτῶν σύρεται, βαδίζει, ἀναρριχθᾶται, κρατεῖται. Ἐπεὶ δὲ ἐκάστος βραχίων ἔχει τριακοσίους τέσσαρας σωληνας, ὁ ἀστερίας ἔχει χιλίους πεντακοσίους εἰκοσι πόδας. Μεθ' ὅλην ὅμως ταύτην τὴν πληθὺν τῶν ποδῶν δὲν διακρίνεται κατὰ τὴν ταχύτητα, ἡ δ' ἀφρονία αὐτῆ φαίνεται μᾶλλον ὡς ἐρωνεῖα τῆς φύσεως. Ὁ ἀστερίας μετὰ τῶν χιλίων πεντακοσίων εἰκοσι ποδῶν